

v.v.lubarets@ukr.net

Любарець В. В.

доктор педагогічних наук, професор

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Україна

gribnik03@gmail.com

Грибова Л. В.

кандидат педагогічних наук, доцент

Міжрегіональна Академія Управління персоналом, Україна

ПЕРЕПІДГОТОВКА ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ ДЛЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розглянуто аспекти організації перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для індустрії гостинності в умовах воєнного та післявоєнного стану. Класифіковано перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців індустрії гостинності за різними ознаками. Запропоновано застосування ряду різних форм організації перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів індустрії гостинності у мінливому суспільстві.

Ключові слова: освіта дорослих, перепідготовка та підвищення кваліфікації, кадри індустрії гостинності, воєнний та післявоєнний стан.

Українська освітня реформа за останнє десятиріччя показала досить відчутні позитивні результати у підготовці кадрів для індустрії гостинності. Наукові та практичні дослідження у сфері перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів індустрії гостинності в основному сконцентровані на цінній теоретичній і методичній базі головного напрямку: удосконалення системи освіти дорослих. Прийняття закону України «Про освіту дорослих» [2] має важливе значення, оскільки саме перепідготовка та підвищення кваліфікації дорослого населення потребує суттєвого розвитку у напрямі формування повноцінного системного підходу, який би давав можливість ефективно реагувати на ті виклики, які ставить мінливе суспільство, пов'язана із воєнними діями, а також ситуацією, що виникне у післявоєнний період. Ситуація, яка склалася сьогодні в Україні, потребує необхідності прийняття ряду конкретних «свіжих» освітніх рішень, які дадуть можливість максимально забезпечити населення трудовою діяльністю, скоротивши безробіття та вирішити гострі соціальні проблеми із переселенцями та воїнами після звільнення з лав Збройних сил у зв'язку з Перемогою України у протистоянні країні агресору [4].

Для вирішення проблем, що виникли, потребує вжиття ряду дієвих заходів у напрямі наближення освіти дорослих до реальних сьогоdnішніх потреб індустрії гостинності із урахуванням можливостей запровадити різні форми організації перепідготовки та підвищення кваліфікації її кадрів:

- підвищення ефективності використання «вузівського» потенціалу освіти дорослих;
- створення стаціонарної достатньо потужної навчальної бази для організації освіти дорослих на регіональному рівні з використанням уже підготовлених кадрів на тривалу перспективу;
- створення спеціалізованих підрозділів перепідготовки та підвищення кваліфікації у провідних ЗВО, що здійснюють освіту дорослих, з метою реальної участі таких закладів в удосконаленні освітнього процесу;
- створення та розвиток формаційної освіти, а саме здобуття освіти за іншою професією, спеціальністю або освітньою програмою;
- здобуття другої спеціальності, післядипломної освіти у системі ЗВО.

Характерним для перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців індустрії гостинності є класифікація за різними ознаками:

- за місцем проведення (на території навчального закладу, на території підприємства-замовника, комбінований варіант);
- за способом формування груп (за професійними ознаками та кваліфікаційними категоріями працівників підприємств-замовника; за поданими заявками окремих учасників; із числа працівників декількох підприємств за професійною ознакою; індивідуальне замовлення за визначеною тематикою);
- за формою навчання (денна, вечірня, заочна, дистанційна; короткотермінові семінари; вебінари, тренінги);
- за видами занять (лекції, семінари, практичні заняття в умовах навчальних лабораторій, практичні заняття в умовах реального виробництва, навчальні екскурсії);
- за джерелами фінансування (за рахунок коштів підприємства-замовника, за рахунок державного бюджету, за рахунок особистих коштів слухачів) [1].

У період післявоєнної перебудови, а частково і у воєнний період, навчальні заклади, які готують кадрів для індустрії гостинності, можуть створювати курси перепідготовки та підвищення кваліфікації у рамках центрального офісу, так і безпосередньо у регіонах, які потребують найбільших зусиль у відбудові, використовуючи при цьому свою матеріально-технічну базу, кадровий потенціал, фонди наукових і науково-практичних джерел. Фактично є потреба створити філії найпотужніших ЗВО, де б оптимально поєднувались три складові: безпосередню діяльність таких ЗВО через застосування в першу чергу он-лайн навчання; створення виїзних команд викладачів для проведення занять на місці підготовки; широке використання місцевих ресурсів, що залишились після наслідків військової агресії в першу чергу кадрових, яких повноцінно можна долучали до освітнього процесу.

Створення підрозділів перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для індустрії гостинності в структурі ЗВО не обмежується тільки «вузовським» потенціалом, так як потребує широкого використання практичної бази. У зв'язку з чим необхідно залучати стейкхолдерів індустрії гостинності з метою соціалізації та адаптації майбутніх кадрів в умовах професійного становлення, побудови їх траєкторії професійного росту [3]. Партнерство стейкхолдерів у процесі перепідготовки та підвищення кваліфікації уможливорює оцінити якості потенційних кадрових ресурсів.

Соціальне партнерство ЗВО зі стейкхолдерами, зокрема яке базуються на дуальних підходах, зорієнтоване на: гнучку та швидку перебудову освітнього процесу перепідготовки та підвищення кваліфікації у мінливому середовищі; орієнтацію на вищий рівень наукової, загальнокультурної, гуманітарної та професійної підготовки кадрів, створення умов для професійної адаптації, саморозвитку та самореалізації, формування потреби навчатися впродовж усього життя.

Підбиваючи підсумки, можна зазначити, що система перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців індустрії гостинності сприяє створенню різних курсів за формою та призначенням, які працюють у співпраці ЗВО зі стейкхолдерами, та оптимізує

- використання потенціалу професорсько-викладацького складу ЗВО,
- впровадження різних освітніх систем;
- здійснення безперервного контролю відповідності перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів індустрії гостинності стандартам якості;
- гнучке реагування змісту освітнього процесу відповідно до змін, що відбуваються на національному та світовому ринках послуг індустрії гостинності;
- впровадження гнучкої системи неперервної освіти і самоосвіти;
- встановлення партнерських стосунків з міжнародними навчальними центрами для інтернаціоналізації навчання;
- забезпечення адаптації фахівців індустрії гостинності до професійної діяльності в умовах постійних викликів мінливого суспільства.

Література

1. Грибова Л. В. Організаційно-методичні засади підвищення кваліфікації фахівців індустрії гостинності : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця, 2010. 20 с.
2. Закон «Про освіту дорослих» 2022 <https://ips.ligazakon.net/document/JI06948A?an=4>
3. Любарець В. В. Професійна підготовка майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності для індустрії гостинності: теоретичні обґрунтування: монографія. Суми: П.Ф «Видавництво «Університетська книга»», 2018. 382 с.
4. Владислава Любарець, Ігор Яковенко Перспективи управління розвитком освіти дорослих в умовах воєнного та післявоєнного стану України. Вища освіта України. К. : ДІВПВ «Педагогічна преса», № 3 (86). 2022. С. 55–64. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/42854/1/Liybarets_Yakovenko_Perspekt_upr.pdf

janakovtun2002@gmail.com

Ковтун Я. В.

студентка 3-го курсу

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Україна

ПРОБЛЕМИ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Анотація. У даній тезі досліджено проблеми системи професійної освіти у сфері туризму в Україні, зокрема домінування теоретичної складової при підготовці майбутніх спеціалістів над практичною, слабка матеріально-технічна та науково-методична база освітніх установ, не обов'язковість у викладачів досвіду роботи у сфері туризму тощо. Надано такі шляхи вирішення цих проблем, як розвиток практичної складової в університетах за іноземним прикладом, оновлення матеріально-технічної бази та методик викладання в університетах відповідно до міжнародних стандартів.

Ключові слова: туризм, професійна освіта, проблеми сучасної освіти, освітній досвід, кваліфікований персонал, менеджмент, сфера гостинності.

На сьогоднішній день, у період високої конкуренції та безупинного розвитку, щоб бути професіоналом у будь-якій сфері потрібна для початку якісна вища освіта. Сфера туризму не є винятком. Університети мають випускати справжніх знавців своєї справи аби вони могли скласти гідну конкуренцію на ринку праці за кордоном. На жаль, в Україні поширеною ситуацією є невідповідність рівня досвіду випускників вищих навчальних закладів із вимогами роботодавців. Тому наразі є важливим дослідження проблем системи професійної освіти, освітніх програм у галузі туризму та визначення шляхів їх вирішення.

У підготовці кадрів для галузі туризму в Україні спостерігається низка проблем, зокрема:

- стрімка диспропорція у підготовці спеціалістів різних рівнів із явним дефіцитом фахівців середньої професійної освіти;
- відсутність тренінгових центрів, оснащених сучасним обладнанням, що постійно оновлюється, для проведення практичних занять, проходження практик, слабка матеріально-технічна та науково-методична база освітніх установ;
- відсутність можливості у викладачів систематично підвищувати свою кваліфікацію та самим отримувати досвід роботи у сфері туризму та гостинності на підприємствах галузі;
- відсутність системи додаткової професійної освіти на замовлення галузі [3, с. 42].

Однією з найважливіших проблем сучасної освіти у сфері туризму та готельного господарства є відсутність у викладачів власного професійного досвіду у сфері туризму та готельного господарства, що призводить до відірваності теорії від практики. Так, трапляються випадки, коли викладач на лекціях і семінарах надає не логічні та непорівнянні з туризмом приклади, не здатен відповісти на питання студентів повною мірою згідно із найновішими сучасними